

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ షష్ఠీతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షష్ఠితమః సర్గః ॥

కౌసల్యాయా విలాపః సుమంత్రేణ తస్యా ఆశ్వాసనం చ

తతో భూతోపస్పృష్టేవ వేపమానా పునః పునః |
ధరణ్యాం గతసత్త్వేవ కౌసల్య సూతమబ్రవీత్ || 2.60.1 ||

నయ మాం యత్ర కాకుత్స్థః సీతా యత్ర చ లక్ష్మణః |
తాన్ వినా క్షణమప్యద్య జీవితుం నోత్సహే హ్యహం || 2.60.2 ||

నివర్తయ రథం శీఘ్రం దండకాన్ నయ మామపి |
అథ తాన్ నానుగచ్ఛామి గమిష్యామి యమక్షయం || 2.60.3 ||

బాష్పవేగోపహతయా స వాచా సజ్జమానయా |
ఇదమాశ్వాసయన్ దేవీం సూతః ప్రాంజలిరబ్రవీత్ || 2.60.4 ||

త్యజ శోకం చ మోహం చ సంభ్రమం దుఃఖజం తథా |
వ్యవధూయ చ సంతాపం వనే వత్స్యతి రాఘవః || 2.60.5 ||

లక్ష్మణశ్చాపి రామస్య పాదౌ పరిచరన్ వనే |
ఆరాధయతి ధర్మజ్ఞః పరలోకం జితేంద్రియః || 2.60.6 ||

విజనేఽపి వనే సీతా వాసం ప్రాప్య గృహేష్యివ |
విస్రంభం లభతేఽభీతా రామే విన్యస్తమానసా || 2.60.7 ||

నాస్యా దైన్యం కృతం కించిత్ సుసూక్ష్మమపి లక్ష్మతే |
ఉచితేవ ప్రవాసానాం వైదేహీ ప్రతిభాతి మే || 2.60.8 ||

నగరోపవనం గత్వా యథా స్మ రమతే పురా |
తద్దైవ రమతే సీతా నిర్జనేషు వనేష్వపి || 2.60.9 ||

బాలేవ రమతే సీతాబాలచంద్రనిభాననా |
రామా రామే హ్యదీనాత్మా విజనేఽపి వనే సతీ || 2.60.10 ||

తద్గతం హృదయం యస్యాస్తదధీనం చ జీవితం |
అయోధ్యా హి భవేదస్యా రామహీనా తథా వనం || 2.60.11 ||

పరిపృచ్ఛతి వైదేహీ గ్రామాంశ్చ నగరాణి చ |
గతిం దృష్ట్వా నదీనాం చ పాదపాన్ వివిధానపి || 2.60.12 ||

రామం వా లక్ష్మణం వాపి దృష్ట్వా జానాతి జానకీ |
అయోధ్యా క్రోశమాత్రే తు విహారమివ సాశ్రితా || 2.60.13 ||

ఇదమేవ స్మరామ్యస్యాః సహసైవోపజల్పితం |
కైకేయాసంశ్రితం జల్పం నేదానీం ప్రతిభాతి మాం || 2.60.14 ||

ధ్వంసయిత్వా తు తద్ వాక్యం ప్రమాదాత్ పర్యుపస్థితం |
హ్లాదనం వచనం సూతో దేవ్యా మధురమబ్రవీత్ || 2.60.15 ||

అధ్వనా వాతవేగేన సంభ్రమేణాతపేన చ |
న విగచ్ఛతి వైదేహ్యశ్చంద్రాంశుసదృశే ప్రభా || 2.60.16 ||

సదృశం శతపత్రస్య పూర్ణచంద్రోపమప్రభం |
వదనం తద్ వదాన్యాయా వైదేహ్య న వికంపతే || 2.60.17 ||

అలక్తరసరక్తాభావలక్తరసవర్జితౌ |
అద్యాపి చరణౌ తస్యాః పద్మక్రోశసమప్రభౌ || 2.60.18 ||

నూపురోత్కృష్టలీలేవ ఖేలం గచ్ఛతి భామినీ |
ఇదానీమపి వైదేహీ తద్రాగాన్యస్తభూషణా || 2.60.19 ||

గజం వా వీక్ష్య సింహం వా వ్యాఘ్రం వా వనమాశ్రితా |
నాహారయతి సంత్రాసం బాహూ రామస్య సంశ్రితా || 2.60.20 ||

న శోచ్యాస్తే న చాత్మా తే శోచ్యో నాపి జనాధిపః |
ఇదం హి చరితం లోకే ప్రతిష్ఠాస్యతి శాశ్వతం || 2.60.21 ||

విధూయ శోకం పరిహృష్టమానసా
మహర్షియాతే పథి సువ్యవస్థితాః |
వనే రతా వన్యఫలాశనాః పితుః
శుభాం ప్రతిజ్ఞాం ప్రతిపాలయంతి తే || 2.60.22 ||

తథాపి సూతేన సుయుక్తవాదినా
నివార్యమాణా సుతశోకకర్షితా |
న చైవ దేవీ విరరామ కూజితాత్
ప్రియేతి పుత్రేతి చ రాఘవేతి చ || 2.60.23 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే షష్ఠితమః సర్గః ||